

Bahodirova Muxlisa

Guliston davlat universiteti Interyer dizayni yo'nalishi 1-bosqich talabasi E-mail:

muxlisabaxodirova0@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada stippling (nuqtali chizmachilik) texnikasining nozik vizual imkoniyatlari shaxsiy ko'chirma ish tajribasi - klassik bolakay portreti misolida tahlil qilinadi. Muallif nuqtalar yordamida nafaqat shaklni, balki qahramonning ichki ruhiy holati va yorug'lik o'yinini aks ettirish sirlari, shuningdek, chiziq va nuqta uyg'unligi haqida fikr yuritadi.

Kalit so'zlar: Stippling, grafik nazokat, klassik portret, ko'chirma ish, optik gradatsiya, chiziqli kontur, psixologik tahlil.

Tasviriy san'at dunyosi cheksiz chiziqlar va ranglar jilosidan iborat bo'lsa-da, stippling yoki nuqtalash texnikasi men uchun har doim o'zining minimalist jozibasi va ichki sukunati bilan ajralib turadi. Bu yo'nalish rassomdan mislsiz sabr-toqat, temirdek iroda va cheksiz diqqatni talab qilsa-da, yakunda yaratilgan asarlar go'yo havodan yaralgan, nurdan to'qilgan va "nafas olayotgan" sehrlilik bilan tomoshabinni hayratga soladi.

Mening nigohimda stippling - bu dunyoni kichik, ammo har biri o'z o'rniga ega bo'lgan muhim zarrachalar darajasida his qilish falsafasidir. Bu uslubda ishlash jarayonida men har bir qo'yilgan nuqtani olamning bir bo'laki, tasvirning esa "atomar" asosi deb bilaman.

Agar an'anaviy rassomchilikda chiziqlar chegara vazifasini o'tasa, stipplingda bu chegaralar erib ketadi va shakllar minglab nuqtalarning o'zaro raqsi natijasida tug'iladi. Har bir nuqta qog'oz sirtiga tekkanda, u shunchaki qora iz qoldirmaydi, balki tasvirga jon bag'ishlovchi kichik bir energiya markaziga aylanadi. Bu jarayon menga hayotning o'zi ham mayda, gohida sezilmas lahzalardan, mitti quvonch va zahmatlardan iborat ekanini eslatib turadi.

Stippling - bu shoshqaloqlik va yuzakilikka qarshi isyon. Bu uslubda ijod qilganimda, vaqt to'xtagandek tuyuladi; diqqatim faqatgina oq qog'oz va qalam uchidagi mitti nuqtaga qaratiladi. Har bir nuqta orasidagi bo'shliq - bu nafas olish hududi, har bir zichlashgan nuqtalar to'dasi esa - hayotning zalvorli va salmoqli qismidir. Men uchun bu san'at shunchaki rasm chizish emas, balki tartibsizlikdan tartib yaratish, mayda bo'laklardan butunlikni barpo etish va eng oddiy element orqali eng murakkab tuyg'ularni izhor etish imkoniyatidir. Stippling - bu shoshqaloqlik va yuzakilikka qarshi isyon. Bu uslubda ijod qilganimda, vaqt to'xtagandek tuyuladi; diqqatim faqatgina oq qog'oz va qalam uchidagi mitti nuqtaga qaratiladi. Har bir nuqta orasidagi bo'shliq - bu nafas olish hududi, har bir zichlashgan nuqtalar to'dasi esa - hayotning zalvorli va salmoqli qismidir.

Men uchun bu san'at shunchaki rasm chizish emas, balki tartibsizlikdan tartib yaratish, mayda bo'laklardan butunlikni barpo etish va eng oddiy element orqali eng murakkab tuyg'ularni izhor etish imkoniyatidir

1-rasm

Ushbu portret ustida ishlash jarayoni men uchun nafaqat texnik mashq, balki tasviriy san'atning eng nozik qatlamlariga qilingan sayohatga aylandi. Nozik jingalak sochli va nigohida chuqur ma'no yashiringan bolakay tasviri ustida ishlash davomida men stippling san'atining naqadar yuksak nazokat va intellektual salmoqqa ega ekanligini butun vujudim bilan angladim.

Ko'chirma ish sifatida tanlangan ushbu asar oddiy chiziqli kontur va murakkab nuqtali to'ldirishning o'zaro mukammal uyg'unligiga asoslangan bo'lib, u rassomdan har bir harakatni zargarlik aniqligida bajarishni talab qiladi.

Jingalak sochlar teksturasini yaratishda men nuqtalarning tartibsizdek ko'ringan, ammo ichki ritmga bo'ysunuvchi tizimidan foydalandim. Har bir soch tolasi va gajaklarining burilishi chiziqlar orqali emas, balki nuqtalarning zichligi va ularning yo'nalishi orqali hayotga keldi.

Bu jarayonda nuqtalar shunchaki bo'yoq vazifasini o'tamaydi, balki tasvirga hajm, yumshoqlik va havodorlik baxsh etadi. Nigohdagi teranlikni ifodalash esa eng mas'uliyatli bosqich bo'ldi: ko'z qorachig'idagi yorug'lik aksini saqlab qolgan holda, atrofini nuqtalar bilan qoplash orqali bolakayning ichki olamidagi beg'ubor o'ychanlikni qog'ozga ko'chira oldim.

Ushbu asarda chiziqli konturlar tasvirning "suyagi" bo'lsa, nuqtali to'ldirish uning "ruhi" va "tanasi"ga aylandi. Chiziqlar ob'ektning chegarasini belgilab bersa, millionlab mitti nuqtalar o'sha chegaralar ichiga hayot nafasi, yorug'lik va soyaning mayin o'yinini olib kirdi.

Bu uyg'unlik menga shuni o'rgatdiki, san'atda eng qattiq chegaralar ham eng yumshoq o'tishlar bilan birlashgandagina asar komillikka erishadi. Ushbu ko'chirma ish ustidagi har bir soatim menga sabrning nafaqat fazilat, balki go'zallik yaratishning asosiy quroli ekanligini yana bir bor isbotladi.

Bugungi raqamli texnologiyalar davrida stippling texnikasi o'zining haqiqiyli va "jonli" tabiati bilan har qachongidan ham qadrliroqdir. Arxeologik chizmalardan tortib,

badiiy illyustratsiyalargacha bu uslub eng aniq va detallarga boy yo'nalish bo'lib qolmoqda. Kamera ob'ektivi yoki algoritmlar bera olmaydigan insoniy haroratni faqatgina Migel Endara va Pablo Jurado Ruiz kabi ustalar kabi millionlab nuqtalar zanjiri orqali aks ettirish mumkin.

Men uchun bu uslubda ijod qilish shunchaki rasm chizish emas, balki vaqtni to'xtatuvchi chuqur meditatsiya jarayonidir. Stippling shoshqaloqlikni yoqtirmaydi; u rassomdan har bir soniyani his qilishni va har bir zarbni qadrlashni talab etadi. Qog'ozga tegayotgan har bir nuqta bilan birga ichki olamimda tartib va xotirjamlik qaror topadi.

Ushbu asar ustida ishlash davomida men zahmat va go'zallikning uzviy bog'liqligini angladim. Har bir nuqta ortida soatlab qilingan mehnat va cheksiz ijodiy zavq yotibdi. Haqiqiy san'at nafaqat iste'dod, balki cheksiz sabr va mehrning mevasidir. Xulosa qilib aytganda, nuqtalar orqali yaratilgan bu dunyo

- inson irodasi va go'zallikka bo'lgan intilishining eng nozik ifodasidir.

Xulosa qilib aytganda, nuqtalar orqali yaratilgan bu dunyo - inson irodasi va go'zallikka bo'lgan intilishining eng nozik ifodasidir. Stippling san'ati bizga hatto eng kichik va sezilmas zarracha ham o'z o'rnida qo'llanilganda, mukammal bir butunlikning ajralmas bo'lagiga aylanishini isbotlaydi. Har bir qo'yilgan nuqta - bu rassomning vaqti, nafasi va hissiyotlari moddiylik shaklidir. Bu texnika shunchaki tasvirlash vositasi emas, balki tartibsizlikdan tartib, bo'shliqdan esa hayot nafasi ufurib turgan siymolarni barpo etish mahoratidir.

Mening ushbu ko'chirma ishim davomida bosib o'tgan yo'lim shuni ko'rsatdiki, haqiqiy san'at asari nafaqat iste'dod, balki asar ichiga ruhan singib ketish va har bir mitti detal uchun mas'uliyatni his qilish natijasidir. Millionlab nuqtalar birlashib, bolakayning beg'ubor nigohi va jingalak sochlari jilosini hosil qilar ekan, bu jarayon inson yaratuvchanlik qudrati naqadar cheksiz ekanligidan dalolat beradi.

Zero, stippling - zahmat orqali erishilgan go'zallikning yuksak tantanasidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Gombrich, E. H. (1995). San'at tarixi (The Story of Art). London: Phaidon Press. (Nuqtali uslubning kelib chiqishi va pointilizm nazariyasi).
2. Smith, Ray. (2003). Rassomning qo'llanmasi (The Artist's Handbook). NyuYork: DK Publishing. (Grafikada stippling va nuqtalash texnikasining amaliy usullari).
3. Herbert, Robert L. (1991). Neo-Impressionism. Nyu-York: Guggenheim Museum. (Jorj Syora va Pol Sinyakning nuqtali rangtasvir nazariyalari).
4. Endara, Miguel. (2012). The Art of Stippling: Patience and Precision. (Zamonaviy nuqtali portret san'atining texnik tahlili).
5. Ruiz, Pablo Jurado. (2015). Contemporary Figurative Art and Dotwork. (Grafikada tekstura va emotsional chuqurlik yaratish).
6. Simmons, Seymour. (2021). The Practice of Drawing as Experience. (Rasm chizishda meditatsiya, diqqat va sabrning o'rni).
7. Zelanski, Paul & Fisher, Mary Pat. (2010). Design Principles and Problems. (Vizual idrok va nuqtalarning optik uyg'unligi).

8. Homer, William Innes. (1964). Seurat and the Science of Painting. Cambridge: MIT Press. (Nuqtalash san'atining ilmiy va optik asoslari).
9. Oydinov, N. (1997). O'zbekiston tasviriy san'at tarixi. Toshkent: "O'qituvchi". (Milliy grafika va tasviriy san'at taraqqiyoti).
10. Bulatov, S. (2005). O'zbek xalq amaliy bezak san'ati. Toshkent: "Iqtisod-moliya". (Nuqtali naqshlar va bezak san'atidagi simmetriya).
11. Abdurasulov, S. & Tolipov, N. (2007). Dastgohli rangtasvir. Toshkent: "Bilim". (Akademik chizmachilik va grafik usullar).